Any IX N.º 444 - PREU: 5 Cents. - Barcelona, 13 de Juliol 1912

EN PATUFET

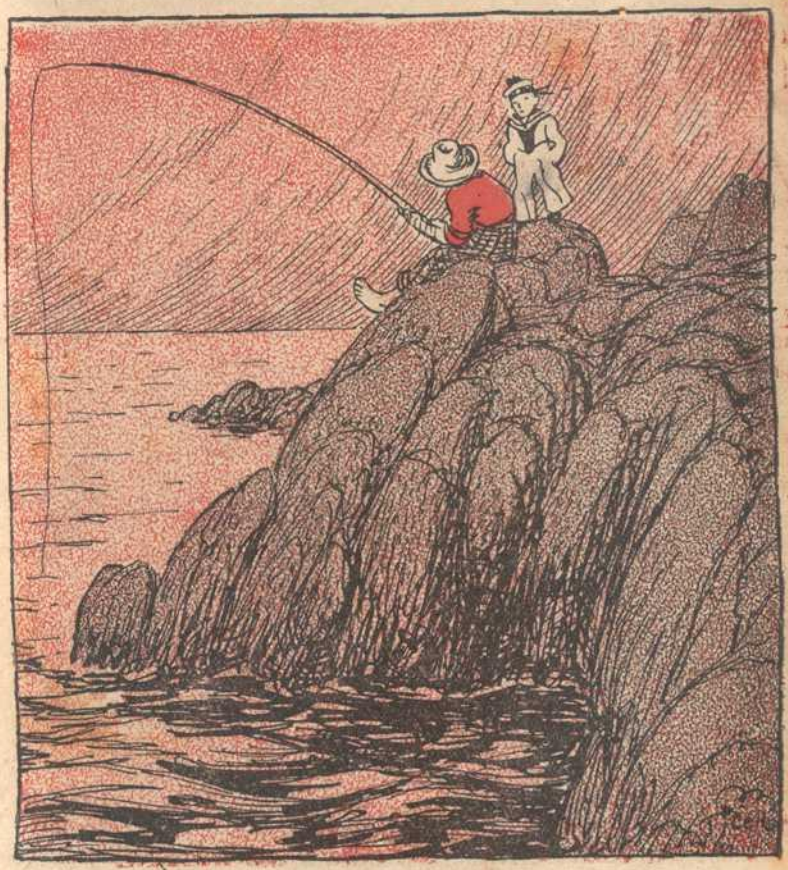

— ¡Què m'agradaria pendre banys! No n'he pres may cap.
— Sí, però ten compte, que l'aigua té males bromes. No t'hi fiquis sense haver après de nedar abans.

La calor

HEM entrat al solstici de l'estiu, lo qual vol dir que la calor comensa, y si d'això no'ns n'avisés el termòmetre, que senyala, ja desde fa uns quants dies, graduacions altes, ens ho faria avinent la suor, que comensa a perlejarnos el front.

La calor, en grech *thermos*, y d'aquí prové la denominació de l'aparell que la indica, depèn de la posició en que's troba la terra respecte del sol.

Sembla, a dreta lley, que en aquet temps en que l'astre rey pica fins a cuidar a escalivarnos, la seva proximitat a la terra hauria de ser major que durant l'hivern, però de fet resulta tot lo contrari, explicantse la major forsa que aixís y tot tenen els seus raigs per la circumstancia de que cauen més perpendicularment sobre'l planeta, com se proba per l'ombra que progecten els obgectes al voltant meteix de llur base.

La calor es un agent natural positiu, lo qual fa que si'ns queixem de sofrirla, sigui ab rahó, perque'ns planyem d'una cosa certa y real; no així quan a l'hivern rondinem perque fa fret, ja que per molt que'l fret ens molesti, es cosa que no ha existit may, perque lo que produeix el descens de la temperatura no es més que l'ausencia de calòrich. Y sempre es un consol saber que, si petem de dents y se'ns posa la pell de gallina, es sense rahó positiva.

El màxim de calor que's sol conseguir a l'estiu, va entre les últimes diades de l'actual mes y les primeres del propvinent. Dita època s'anomena *canícula*, derivat del substantiu *canis* (gos), que es el nom de la constelació que presideix l'esmentat període.

Són molts els que prefereixen patir calor que no pas fret, per allò de que a l'estiu tota cuca viu. Altres, pel contrari, prefereixen el fret, perque diuen que aquet es fàcil de ferse passar y la calor no.

Ab tot, aquesta opinió es exagerada, perque així com contra'l fret s'han inventat les estufes, els calorífers y els escalfapanxes, contra la calor hi ha medis de tanta eficacia com els ventalls, els ventiladors, els banys y els granisats de xufla.

Ah, y, sobre tot, el saberse pendre les coses a la fresca.

ABECÉ

—¡Manoy! ¡quants sols hi dèu haver amagats darrera d'aquestes montanyes! Cada dia veig que se'n hi amaga un.

Per què'ls corbs són negres

En els primers temps de la Creació, els corbs eren blanchs com els coloms.

Un dia Deu digué a un corb:

— Aquí tens dos sachs: l'un es ple de monedes d'or, y l'altre d'insectes dolents. El primer el portes als cristians, y el segón als jueus. —

El corb va pendre'ls dos sachs y se'n anà a fer lo manat; mes com que'l sach d'or pesava molt, el va deixar als jueus, que eren més aprop, y el sach d'insectes, com que pesava menys, el deixà als cristians, que eren molt més lluny.

Després de cert temps, Deu s'adonà de que'l poble cristià tenia tots els camps devastats y estaven plens de peste; mentres que'ls jueus s'havien fet richs; per lo que Deu, sabent la malifeta que havia fet el corb, el cridà y li digué:

— Perque desobehires les meves ordres, desde avuy els corbs seràn negres. —

Traduit per
SILVESTRE ISERN

Rahó de pes

A la taula d'una fonda
d'un poble que no cal dir,
dinaven cinch o sis hostes
y entre aquets tals una *miss*.

Damunt la taula hi havia,
com en molts llochs es estil,
una plàtera ab olives
d'aquelles de gust tan fi.

Bon punt la *miss* les va veure,
totes se les va servir,
y sens deixarne ni una
se les menjà ab gran dalit.

Un dels seus companys de taula,
ab intent d'avergonyir
a l'incorrecta senyora
per un fet tan incivil,

va dirli: — Senyora meva,
a tots els que som aquí
també'ns plauen les olives,
ab perdó que sigui dit.

— *¡Oh, posibel!* — ab frescura
va contestarli la *miss* —
pero no ser esto tanto
como me gustar a mi.—

NYIC

Una broma den Nobadem

En Nobadem era un bon xicot que no tenia més fatlera que la de divertirse a costa dels demés. Però lo més graciós del cas era que en Nobadem tenia l'especialitat de divertirse *formalment*, es a dir, que no era d'aquets que necessiten anar ab *colla* y escandalitzar pera fer broma. Ell se les pensava tot sol, y tot sol les realisava.

Una de les darreres y potser de les millors bromes den Nobadem, va ser la que va fer no fa pas molt temps en un dels carrers més cèntrichs de la ciutat.

Ja veureu còm va anar. En Nobadem no anava molt provehit d'ermilla, lo que vol dir que més aviat li sobrava gana que no pas n'hi faltava.

Un dia, al passar pel davant d'un magnífich restaurant, va sentir una olor tan bona, que no va poder resistir la temptació d'entrarhi.

Se va dirigir a l'amo y li va dir:

— ¿Que no'm serviria dinar?

— Sí, senyor.

— Oh, es que no tinch diners pera pagarli.

— Així, no.

— Es que si vuy, en pochs moments ne tindré de sobres, perque jo sóch un home de molt poder. Si'm dóna la gana faig aturar la circulació d'aquet carrer, que no hi passi ni persona ni cotxe.

— Ja m'agradaria vèureho.

— ¿S'hi vol apostar un duro?

— Apostat. —

Algún parroquià del restaurant que ho va sentir també n'hi apostà un duro, y així quasi tots els del restaurant.

En Nobadem no va fer més que sortir a la porta. Se va treure un cordill y un metre de la butxaca y comensà a pendre mides d'una banda a l'altra de carrer. La gent, com succeheix en aquets casos, se

L'HISTORIETA A L'ESTRANGER

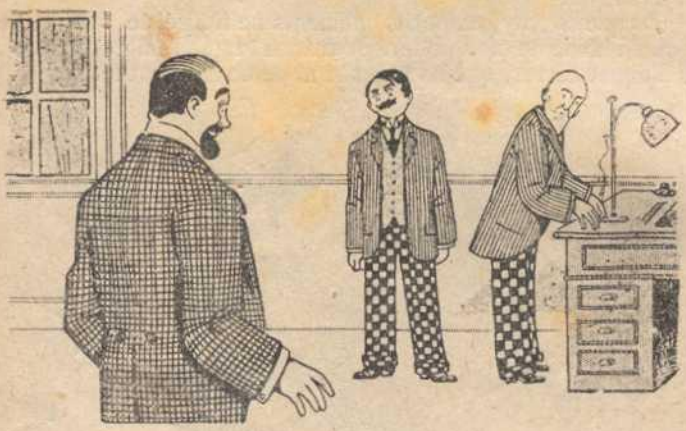

LA VIDA D'OFICINA

1. *El quefe.* — May he pogut compendre per què'ls meus dos empleats porten sempre les calses de quadros.

comensà a deturar, y en Nobadem, fent veure que estava molt atrafegat prenent mides, va dir a un bon senyor que s'estava badant:

— Dispensi, senyor; però vuy demanarli si'm faria'l favor d'aguantar aquet cap de cordill, perque tot sol no acabaria may.

— Ab molt gust, jove — va respondre'l senyor, tot satisfet de poder prestar un *servey públich*.

Com que ara passava un cotxe, ara un carro, ara gent, etc., en Nobadem cridà al municipal, que també havia acudit pera veure lo que passava, y li digué:

— Miri, guardia. Si no'm detura la circulació fins que hagi acabat de midar no podré enllestir la feina que m'ha encarregat l'ajuntament pera midar les canyeries que s'han de posar en aquet carrer. —

Al sentir això'l municipal, tot seguit se posà a prohibir el pas.

Entretant, el bon senyor sostenia un cap de cordill, y en Nobadem, ab el capdell als dits, anava seguint carrer avall, fins que va trobar una cantonada. Va girar la travessia y va lligar l'altre cap de cordill a un fanal.

El senyor, pensantse que l'altre cap el sostenia en Nobadem, va anar aguantant el cordill, mentres el municipal impedia que ningú

passés, a fí de que no ensopeguessin ab el cordill ni destorbessin la feina.

En Nobadem havia desaparegut, anantsen cap al restaurant, que era a l'altre cap de carrer.

— ¿Ho veu còm he fet parar la circulació? Ara vinga'l duro, ja que he guanyat l'aposta. Y un per un anà cobrant un duro de cada concurrent y un de l'amo.

En Nobadem se va entaular, atipantse de debò.

Durant aquet temps, veyent el bon senyor, que ja feya molta estona que s'estava allí aguantant el cordill, va dir al municipal:

— ¿Vol fer el favor d'anar a veure què fa'l senyor midador a l'altre carrer? —

El municipal hi va anar, y ab la major sorpresa's trobà que en Nobadem havia desaparegut y que'l cordill estava lligat a un fanal.

— ¡Ja podiem anar esperant! — va exclamar el municipal al tornar.

El senyor s'enfadà molt, y la gent se burlà de la seva bona fe, mentres en Nobadem s'atipava, quedantli encara un bon grapat de duros a la butxaca.

J. M. F.

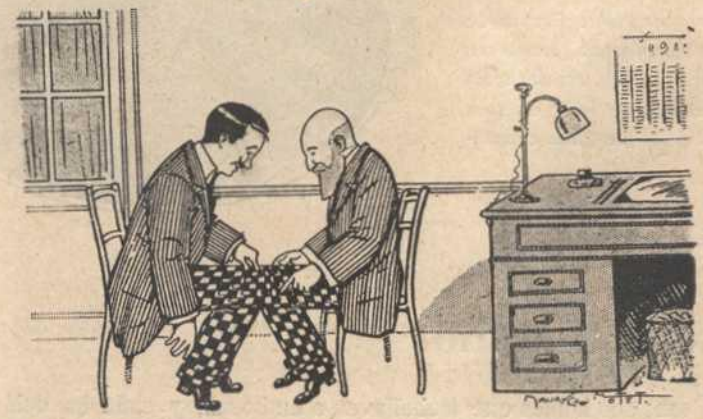

2. ...Però si'l quefe arribés en el moment oportú, ho compendria desseguida.

(De *Le Pêle-Mêle*, de París.)

El Suplement d'En Patufet corresponent al present número publica'l sisè folletó de la interessant novela "Per les terres roges".

EL GRAN FESTIVAL INFAN

Primera línia: Grupus de nens y nenes que prengueren part en la festa, acompanyats de les seves nines y els seus gossos, els que foren classifi-

(Fots. Baguñà y Co

Mellín, Mellot

EREN dos homes que treballaven a un bosch, y cada hu dels tals tenia un ase, que totes les matinades carregaven de feixos de llenya pera vèndrels a la ciutat.

Treballava un d'ells cert dia al bosch, tot ple de la més fonda tristór, quan, sentintse com abatut, acabà per seure y exclamà:

— San Nicolau, ¿què es lo que tinch jo de fer? Pera viure tinch sols la podadora, y com aquesta no funcioni, ens morirem tots de fam. ¡Ah! ¡que trist es haver nascut tan pobre! —

FANTIL AL TURÓ PARCH

cats y premiats degudament. —*Segona línia*: El Sr. Apeles Mestres, president del Jurat, repartint els premis a la mainada.—Alguns nens ab gossos.

ıguñà y Cornet.)

Molt més va dir encara, exclamantse de la seva sòrt. De prompte's va deixar sentir una veu que li digué:

— Si jo't salvés de la pobresa, ¿fores capàs de servir a Deu y estimar forsa als pobres?

— ¡Oh! sí, per cert — contestà l'home del bosch.

— Apa, donchs, entórnaten a casa teva y trobaràs un tresor.

— Excels senyor — va preguntar nostre home — ¿quí sou vós?

— Jo'm dich Mellín.

— Senyor Mellín, me poso en camí tot seguit.

— Vés, donchs, però torna dintre d'un any; allavors me donaràs compte de tot lo que hagis fet.—

Mellín era un home de gran poder; tot el món sabia que podia encantar a qui li donés la gana, y el seu nom inspirava gran terror. He dit son nom, però, en realitat, ne tenia dos.

Al considerar son poder y enrahonant d'ell ab respecte, li deyen *Mellín*.

Quan algú, pel contrari, s'arriscava a tractarlo familiarment, li deya sense compliments *Mellot*.

Ab aquestes, l'home del bosch havia desaparegut sense demanar més explicacions. Arribà corrents a casa seva, o millor dit, a la seva cabanya. Al vèurel la seva dòna de tornada y sense rès a les mans, va fer una cara de pomes agres que feya llàstima.

— Ja veig que avuy no menjarem, ja que vens sense ni mica de llenya. —

L'home va esclatar a riure.

— Calla, dòna, calla — respongué, — y a ningú diguis que ja som richs, no tindrem de treballar més, no tindrem necessitat d'anar al bosch, y viurem perfectament.

— ¿Y d'ahónt treuràs tu el queviure? —

L'home del bosch, sense dir paraula, agafà'l picot, el donà a n'ella, y ell, ab alegria, va agafar la pala; tots dos se varen posar a cavar dins del pou que tenien; varen treballar molt y, per fí, varen trobar el tan desitjat tresor.

No cal dir l'alegria que varen tenir.

Passaren un any vivint, cor que vols, cor que desitges; tothom els adulava.

Ells varen oblidar ben aviat que tenien d'estimar als pobres.

Cert dia, nostre home tornava al bosch, puig volia veure a n'en Mellín.

— Mellín, senyor Mellín — cridà al arribar a n'aquell lloch; — vós sou l'amich ab qui tinch esperansa. Veniu, puig vos estimo tant com vos respecto; veniu a enrahonar a vostre lleal servidor.

— Aquí'm tens, bon amich. ¿Què vols?

— Excels senyor Mellín; pera mi tot marxa a les mil maravelles; però ab tot y això...

— ¿Què es lo que desitges, bon amich?

— Desitjo... ser alcalde de la ciutat ahont visch.

— Dintre de quaranta dies seràs lo que tu vols.

— Gracies, senyor. —

Sense dir mot, se posà a córrer cap a la ciutat. Passaren quaranta dies, y prompte l'home's va veure alcalde de la ciutat.

Estava desconegut. L'antich llenyater se'n donava de menys d'enrahonar ab pobres, y atropellava a tot el món. Transcorregut un any, se dirigí cap al bosch.

— Excels senyor Mellín, veniu a enrahonarme. ¿Ahónt sou?

— ¿Què vols?

— Donchs voldria que'l meu fill fos un gran bisbe. Vós sabeu que ahir varen enterrar al bisbe d'aquesta ciutat. ¡Ah! ¡quàn ditxós fóra si el meu fill el substituhís!

— Dintre de quaranta dies el substituirà. —

Aquesta promesa den Mellín fou complerta al peu de la lletra. El seu fill fou, després de quaranta dies, bisbe.

Un any més tart, l'antich llenyater va anar a demanar altre favor al senyor Mellín.

— Molt voldria — va dir — que la meva filla's casés ab el fill de l'alcalde de la vehina ciutat.

— Dintre de quaranta dies el matrimoni serà un fet. Me vares prometre servir a Deu; serveixlo ab ànims.

— Dòna — va dir en certa ocasió a la seva esposa, — ara tenim fills, tenim amichs, tenim forsa poder, lo qual vol dir que no necessitem rès de ningú; may més tornarem al bosch.

EL PENDOL SENSACIONAL

Tots sabeu que si omplim completament una copa d'aigua fins a les vores y la tapem ab un full de paper, de manera que l'aire no s'hi fiqui, aquell quedarà enganxat als cantells de la copa, per rahó de la pressió atmosfèrica, ab tal forsa, que pot girarse la copa sense por de que caigui ni l'aigua ni el paper.

Ara bé: si lliguem un fil al centre del paper y tapem el forat ab una boleta de cera, pera evitar l'entrada d'aire, pot penjarse tot l'aparell y tenir aixís un pèndol sensacional.

— Sí — respongué la dòna, — aniràs al bosch pera despedirte del senyor Mellín, dientli que d'aquí endavant no hi aniràs més per allí. —

Tant y tant insistí ella, que l'home va prometre anar al bosch a despedirse del seu protector. Tot seguit avisà a dos criats que li pre-

paressin el cavall, y's posà en camí, acompanyat de la petita escolta, donantse molt de to.

— ¡Mellot! ¡Mellot! ¿Ahónt ets? ¡Vina cap aquí! —

La veu de l'encantador, encara que no ab molta forsa, se va deixar sentir sobre'l cap del miserable llenyater.

— ¿Estàs dalt dels arbres?

— Sí, perque'l teu cavall no'm trepitgi.

— Apa, donchs, Mellot; vinch a despedirme de tu. Sóch molt rich, Ja no m'es necessari suplicarte.

— En altres temps — respongué la veu — venies aquí de bona gana. ¿Recordes quan tenies d'anar ab l'ase ple de feixos de llenya, a vèndrels cap a la ciutat? El primer any en que'm vas conèixer me deyes senyor Mellín; el segón, excels senyor; després Mellín a seques; ara no sóch més que Mellot. Ab lo que's veu, te consideres quelcom així com un rey, te'n dónes de menys d'enrahonar ab pobres, no tens bondat ni miraments. Apa, donchs; la meva justicia vol que tornis a ser un pobre com abans. —

La veu no's va deixar sentir més.

El miserable no creya en lo que havia sentit. Tot ple d'orgull, se posà en camí cap a casa.

Però va morir la seva filla; pochs dies més tart el seu fill; son rey emprengué una guerra y el va obligar a lluitar ab ell; la seva fortuna, la seva herencia, els seus mobles, tot desaparegué.

Molt penosament va arribar a comprar un ase pera treballar altre cop, y tingué de tornar al bosch.

L'Historia no diu si va fer altra petició al seu antich protector, però sí diu que tota sa vida tingué d'anar ab l'ase a portar llenya a la ciutat pera poder viure.

Traduit per
JOSEPH SANGENÍS

Acudit

Un criat entra a una tenda d'ultramarins y demana un paquet de tè.

— ¿Vert o negre? — li pregunta el dependent.

— Lo meteix dóna; es pera una senyora cega. —

LLUIS GONZALO

Un "rata" aixerit

Temps enrera entrà a la presó un jove que, segons se veya, no era la primera vegada que s'hi trobava.

Seguint la costum, els companys que's trobaven allí el varen obligar a partir entre ells els diners que portava, mes resultà que a l'infelís li faltaven cinch pessetes pera tenir un duro.

Ell els digué:

— Diners no'n tinch, mes si'm doneu quatre hores de temps, us dich que podrem fer un bon tech.

— Convingut — respongueren els altres.

El *rata*'s va fer portar un paquet de sobres, en els que hi posà un paper escrit a dintre, deixantlos sense direcció, y digué a un noy que hi havia allà:

— Surts d'aquí y deixes caure alguns sobres en els punts més cèntrichs de la població. —

No havia transcorregut mitja hora quan se presentà una minyona, dient:

— Fassi'l favor d'entregar aquesta levita y aquets deu duros a don Fulano de Tal, pres desde aquet dematí, y que'm dongui la levita que porta. —

Donaren les dues coses a l'interessat, el qual s'apressurà a treures la seva levita pera donarla a la criada, y's posà la que li havien portat.

Pochs moments després arribà una altra minyona, portant deu duros y una levita, y dient poch més o menys lo que havia dit la primera.

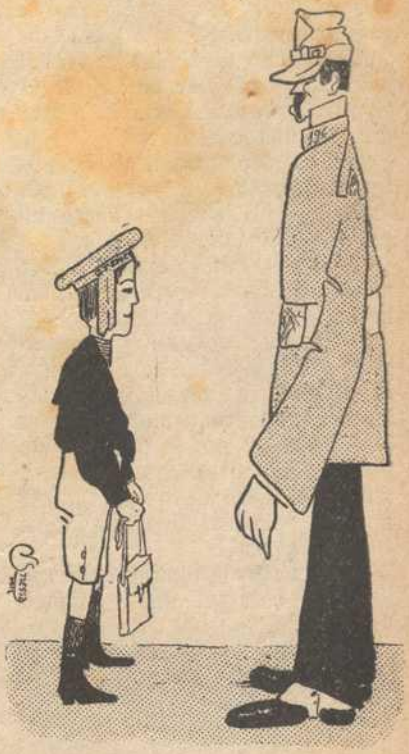

— Escolti, guardia: ¿que vaig bé pera anar a banyarme?

— No, home, no; tens de portar *taparrabos*.

Entregaren lo que havien dut al *rata*, el qual se tregué la levita que li portaren primerament, la entregà a la criada y cuità a posarse l'altra.

Al cap de poca estona's presentà una altra criada, dient y portant lo meteix que les anteriors; el

senyor *rata* feu lo meteix que anteriorment.

Encara no feya dues hores, ja s'havien presentat deu o dotze criades, portant cada una deu duros y una levita.

Les minyones meteixes anaven a denunciar lo que passava; per lo qual decidí l'alcalde d'anarhi ell en persona, y digué al *rata:*

— M'han contat de vostè coses molt estranyes. A veure: ¿què hi ha de veritat en tot això?

— Senyor alcalde — respongué'l *rata,* — els meus companys m'obligaren a que'ls entregués alguna cantitat en metàlich pera llurs gastos y poder fer un tech, la qual cantitat, desgraciadament, no tenia, però se'm va ccórrer una idea pera poderlos complaure.

— Bé ¿y què?

— Que vàreig agafar sobres y paper y escriguí unes quantes cartes, deixant el sobre en blanch y fentles tirar en els llochs més cèntrichs de la ciutat, lo qual donà per resultat que vingueren moltes minyones portant una levita y deu duros cada una.

— ¿S'atreveix vostè a burlarse de mi?

— Rès d'això; fassi'l favor de llegir el borrador de la carta, y espero que no pensarà tal cosa.—

La carta deya:

« Estimada esposa: Tot s'ha descobert y estich pres. En el forro de la levita porto, ben cosits, els dos mil duros en bitllets. Enviam immediatament, però immediatament, y per una dòna desconeguda, una levita, que cambiaré per la meva, y deu duros per lo que'm pugui passar. Estich ja a la presó. Sempre teu, *Salvador Abanto.* »

Enviat per
ENRICH y LLUIS CASAMITJANA

Totes les solucions. — Germans Remus, Joseph A. Espelta, Quimet Sangenis, Silvestre Isern, Miquel Farga, Pere Patau.

Tres solucions. — Jaume Piera, Carmeta Güell, Joseph Comas, Ramón Pou, Francisqueta Terrés, Quimeta Sanabra, Joan Llimona, germans Vives, Iosepha Nogueras, Marguerida Piris, Joaquima Munné, germans Marxuach, germans Badia.

Dues solucions. — Enrich Verdú, Jaume Sordé, Ricart Altaba, Joanet Miró, Aurora Heras, Joseph Masifern, Tecla Bonet, Joseph M.ª Felip, Sebastià Odina, Victoria Ferré, Francisco Montes, Domingo Ramón, Trinitat Altaba, germans Muntané, Manel Andreu, Francisco Vea, Elisa Ballester, germans Riera, Francisca Isart, Joseph Odina, Lluis Montserrat, Maria Martí, Maria Rodón, Francisqueta Marjanedas, Mercè Montserrat, Remey Montserrat, Ll. Riera, Domingo Riera, Joan Guarro, Ricart Esteve, Angeleta Arnús, Pepeta Coll, Isidre Arnús, Emili Company, Ramón Bagó, Joseph Puñet, Salvador Mestres, Joseph M.ª Oliveras, Joan Purull, Francesch Muñanor, Andreu Solé, Joaquim Terrés, Joseph Terrés, Joan Mariné, Oscar Monteys, Albert Bonet, Ramón Paituví, Joseph Tert, Joseph Alsina, Eugeni Vives, Jaume Maurici, Ramón Bassa, Angelina Abril, Joseph M.ª Felip, Roseta Abril, Rosendo Mir, Antòn Agelet, Joan Santapaula, Agustí Argachal, Enrich Huertas, germans Martí, germans Giros, Joan Monrabà, Armando Estevan, Enrich Cervera, Joan Ferré, Antoni Mesado, germans Tarré, Mercè Deola, Montserrat Terren, germans Serrallach, Bernardina Espeyta, Joan Ramón, Mercè Casasas, Carme Morral, Joaquima Batalla, Maria Salient, Cecilia Rodríguez, Joseph Casasas, Ramón Porta.

Una solució. — Germans Fernández, Serafí Martínez Sitges, germans Domènech, Felicià Serra, Pepeta Mariné, germans Valls, Ramón March, Francisco Rovira, Joaquim Casola, germans Aladreus, Joan Guitart, Alfret Mata, Montserrat Castany, Enrich Castelló, Carme Peix, Ramón Solé, Joseph Buendia, Maria Gisperos, Alexandre Casasas, Francisca Balsells, Francisca Estaper.

ENDEVINA, ENDEVINETA

XARADA

A l'amich y company Ramón Pou Gispert

Dos-invers-prima,
segón-invers
tercera-prima
tres-hu no té.
Per eixa causa
no pot obrí
un *tot* la porta
de son jardí.

EUDALT CASERAS IGLESIAS

CONVERSA

— ¿Vols venir ab el d'aquí al costat?
— ¿Quí, el Joanet?
— No; el que jo t'he dit. —

EL DRAPAIRE

TARGETA

CAROLINA FI

Formar ab aquestes lletres. degudament combinadès, el nom d'una ciutat americana.

JOSEPH MARTÍ

GEROGLÍFICH

R I U
C
R
BALEARS

EME

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

A la xarada: *Pallargas.* — A la conversa: *Sala.* — A la targeta: *El pintor de miracles.* — A la semblansa: *En que tot s'estira.*

Redacció y Administració: Cardenal Casañas, 4 (Riera del Fi)

Grans tallers de gravat

BAGUNÁ Y CORNET

Mallorca, 192

Telefon 7452

BARCELONA

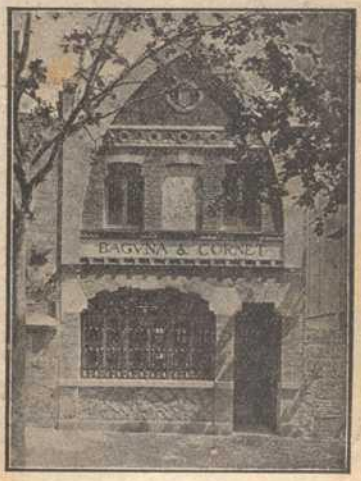

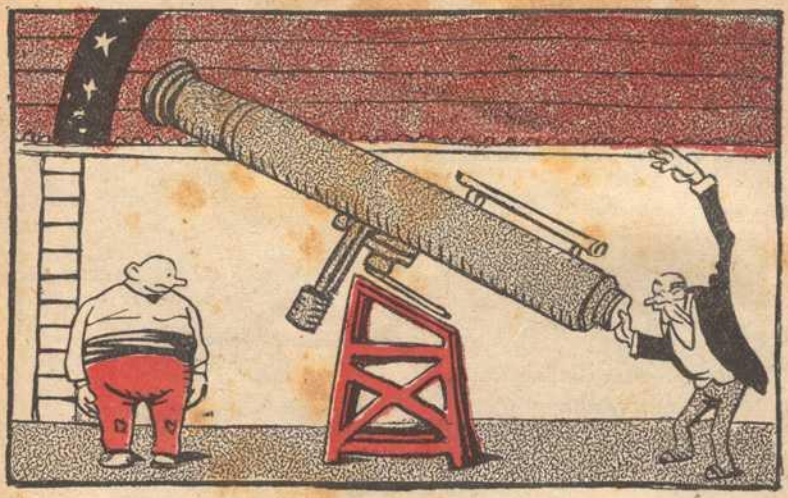

— Aquesta ullera ja es bruta.
Això no's pot aguantar.

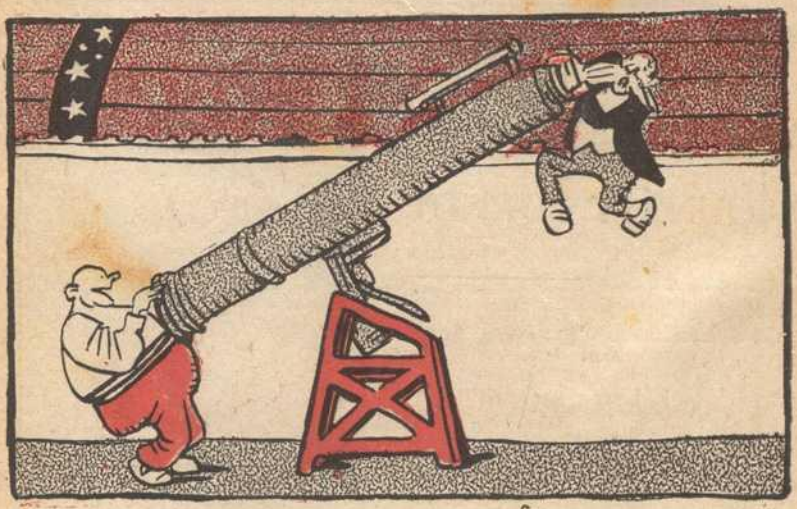

— ¡Elis, elis! — ¡Ay, la lluna,
que se me'n vol emportar!